

Διδαχές τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου (Ἅγιος Νεκτάριος Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως)

[Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ἁγ. Νεκτάριος Πενταπόλεως / Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Πρόλογος

Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως, ὁ θαυματουργός, ἀποτελεῖ ἕνα δῶρο τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο, στὶς πενιχρὲς μέρες τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα. Στὸ πρόσωπό του ἀνακαλύπτει κανεὶς ἕνα μεγάλο Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ἡ ἀγιότητα τοῦ βίου συνδυάζεται μὲ τὴ χάρη τῆς θαυματουργίας καὶ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία.

Γεννήθηκε στη Σηλυβρία τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης τὸ 1846. Παρακολουθώντας τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ τοῦ βίου του, τὸν συναντοῦμε στὴν Κωνσταντινούπολη, δεκατετράχρονο παιδί, νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ σπουδάζει στὴ Νέα Μονὴ τῆς Χίου, νὰ κείρεται μοναχὸς (1876) καὶ νὰ χειροτονεῖται διάκονος (1877)· στὴν Ἀθήνα, νὰ ὀλοκληρώνει τὶς θεολογικὲς του σπουδὲς (1885)· στὴν Αἴγυπτο, νὰ διακονεῖ ἐπὶ μία πενταετία στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας. Ἐκεῖ χειροτονεῖται πρεσβύτερος (1886) καὶ ἐπίσκοπος Πενταπόλεως (1889).

Ἐξαιτίας τοῦ φθόνου ποὺ προκαλεῖ τὸ πολυδιάστατο ἔργο του, συκοφαντεῖται καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο. Ἐπιστρέφει στὴν Ἑλλάδα τὸ 1890, ὅπου περιφέρεται ὡς ἀπλὸς ἱεροκήρυκας μέχρι τὸ 1894, ποὺ ἀναλαμβάνει τὴ διεύθυνση τῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Τὸ 1908 γιὰ λόγους ὑγείας παραιτεῖται καὶ ἀποσύρεται στὴν Αἴγινα, στὴ γυναικεία Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ποὺ ὁ ἴδιος ἔχει ιδρύσει ἀπὸ τὸ 1904. Ἐκεῖ παραμένει, ὡς πνευματικὸς τῆς Μονῆς, μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ (1920).

Μία ἱερὴ πορεία ἐβδομηντατεσσάρων χρόνων, κατάφορτη ἀπὸ καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Νηστεύει, ἀγρυπνεῖ, προσεύχεται. Ταυτίζει τὸ θέλημά του μὲ τὴ θεία

θέληση καὶ γίνεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ “παθῶν καὶ μαθῶν τὰ θεῖα”. Λειτουργεῖ σὰν ἄγγελος, προσεύχεται χωρὶς νὰ πατάει στὴ γῆ. Ἀναδεικνύεται ἔνθερμος ἑραστής τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἐγκάρδιος ὑμνητὴς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Θεολόγος θεόπνευστος καὶ συγγραφέας ἀκούραστος. Κηρύττει, ἐξομολογεῖ, νουθετεῖ, θυσιάζεται γιὰ τὸν πλησίον. Οἱ ἐλεημοσύνες του ἄπειρες. Οἱ θαυματουργίες του ἀνεξάντλητες. Ἡ παρουσία του γαληνεύει, εἰρηνεύει, ἐμπνέει τοὺς πάντες. Εἶναι ἀληθινὰ μέγας, γι’ αὐτὸ καὶ βαθιὰ ταπεινός. Εἶναι ἀρχιερέας τοῦ Ὑψίστου, ἀλλὰ γίνεται καὶ καθαριστής, κηπουρός, τσαγκάρης καὶ χτίστης, μέχρι τὰ γεράματά του. Συκοφαντεῖται βαριὰ κι ἐκεῖνος εἰρηνικὰ ὑπομένει, προσεύχεται, συγχωρεῖ, εὐχαριστεῖ γιὰ ὅλα. Ἐνας πιστὸς μιμητὴς τοῦ πράου καὶ ταπεινοῦ Ἰησοῦ, ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἀνακηρύσσει ἐπίσημα ὡς Ἅγιο τὸ 1961.

Ἀπαύγασμα αὐτῆς τῆς ἁγίας του ζωῆς ἀποτελοῦν τὰ γραπτὰ του κείμενα. Παρουσιάζουμε ἓνα μικρὸ ἀπάνθισμα τῶν ἐπιστολῶν του, διασκευασμένο στὴ σημερινή μας γλωσσικὴ μορφή. Μιὰ συλλογὴ ἀπὸ σύντομες καὶ περιεκτικὲς διδαχὲς τοῦ Ἁγίου, ποὺ ἀναφέρονται στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ χριστιανοῦ.

Ἄς εἶναι τοῦτο τὸ τεῦχος μία προσφορὰ ἀγάπης πρὸς τοὺς φιλοσίους ἀδελφούς μας καὶ συγχρόνως ἓνα κερὶ εὐγνωμοσύνης στὸν Ἅγιο τοῦ αἰῶνα μας, μὲ ἀφορμὴ τὴ φετινὴ ἐπέτειο τῶν 150χρόνων ἀπὸ τὴ γέννησή του.

Ὠρωπός, 1 Ὀκτωβρίου 1996 150ῆ ἐπέτειος γεννήσεως τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Διδαχὲς

Ὁ δρόμος τῆς εὐτυχίας

Τίποτε δὲν εἶναι μεγαλύτερο ἀπ’ τὴν καθαρὴ καρδιά, γιατί μία τέτοια καρδιά γίνεται θρόνος τοῦ Θεοῦ. Καὶ τί εἶναι ἐνδοξότερο ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ; Ἀσφαλῶς τίποτε. Λέει ὁ Θεὸς γι’ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν καθαρὴ καρδιά:

«Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός» (Β’ Κορ. 6,16).

Ποιοὶ λοιπὸν εἶναι εὐτυχέστεροι ἀπ’ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους; Καὶ ἀπὸ ποῖο ἀγαθὸ μπορεῖ νὰ μείνουν στερημένοι; Δὲν βρίσκονται ὅλα τ’ ἀγαθὰ καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὶς μακάριες ψυχές τους;

Τί περισσότερο χρειάζονται; Τίποτε, στ’ ἀλήθεια, τίποτε! Γιατί ἔχουν στὴν καρδιά τους τὸ μεγαλύτερο ἀγαθό: τὸν ἴδιο τὸ Θεό!

Πόσο πλανιοῦνται οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀναζητοῦν τὴν εὐτυχία μακριὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτό

τους, στις ξένες χώρες και τὰ ταξίδια, στὸν πλοῦτο καὶ στὴ δόξα, στὶς μεγάλες περιουσίες καὶ στὶς ἀπολαύσεις, στὶς ἡδονές καὶ σ' ὅλες τὶς χλιδές καὶ ματαιότητες ποὺ κατάληξή τους ἔχουν τὴν πίκρα! Ἡ ἀνέγερση τοῦ πύργου τῆς εὐτυχίας ἔξω ἀπὸ τὴν καρδιά μας, μοιάζει μὲ οἰκοδομὴ ποὺ χτίζεται σὲ ἔδαφος ποὺ σαλεύεται ἀπὸ συνεχεῖς σεισμούς. Σύντομα ἓνα τέτοιο οἰκοδόμημα θὰ σωριαστεῖ στὴ γῆ...

Ἀδελφοί μου! Ἡ εὐτυχία βρίσκεται μέσα στὸν ἴδιο σας τὸν ἑαυτό, καὶ μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὸ κατάλαβε αὐτό. Ἐξετάστε τὴν καρδιά σας καὶ δεῖτε τὴν πνευματικὴ της κατάσταση. Μήπως ἔχασε τὴν παρρησία της πρὸς τὸ Θεό; Μήπως ἡ συνείδηση διαμαρτύρεται γιὰ παράβαση τῶν ἐντολῶν Του; Μήπως σᾶς κατηγορεῖ γιὰ ἀδικίες, γιὰ ψέματα, γιὰ παραμέληση τῶν καθηκόντων πρὸς τὸ Θεὸ καὶ τὸν πλησίον;

Ἐρευνήστε μήπως κακίες καὶ πάθη γέμισαν τὴν καρδιά σας, μήπως γλίστρησε αὐτὴ σὲ δρόμους στραβούς καὶ δύσβατους...

Δυστυχῶς, ἐκεῖνος ποὺ παραμέλησε τὴν καρδιά του, στερήθηκε ὅλα τ' ἀγαθὰ καὶ ἔπεσε σὲ πλήθος κακῶν. Ἔδιωξε τὴν χαρὰ καὶ γέμισε μὲ πίκρα, θλίψη καὶ στενοχώρια. Ἔδιωξε τὴν εἰρήνη καὶ ἀπόκτησε ἄγχος, ταραχὴ καὶ τρόμο. Ἔδιωξε τὴν ἀγάπη καὶ δέχθηκε τὸ μίσος. Ἔδιωξε, τέλος, ὅλα τὰ χαρίσματα καὶ τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ δέχθηκε μὲ τὸ βάπτισμα, καὶ οἰκειώθηκε ὅλες τὶς κακίες ἐκεῖνες, ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπο ἔλεεινὸ καὶ τρισάθλιο.

Ἀδελφοί μου! Ὁ Πολυέλεος Θεὸς θέλει τὴν εὐτυχία ὅλων μας καὶ σ' αὐτὴ καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ. Γι' αὐτὸ ἵδρυσε καὶ τὴν ἀγία Του Ἐκκλησία. Γιὰ νὰ μᾶς καθαρίζει αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, νὰ μᾶς ἀγιάζει, νὰ μᾶς συμφιλιώνει μαζί Του, νὰ μᾶς χαρίζει τὶς εὐλογίες τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιά της γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχθεῖ. Ἄς τρέξουμε γρήγορα ὅσοι ἔχουμε βαρεῖα τὴ συνείδηση. Ἄς τρέξουμε, καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἕτοιμη νὰ σηκώσει τὸ βαρὺ φορτίο μας, νὰ μᾶς χαρίσει τὴν παρρησία πρὸς τὸ Θεό, νὰ γεμίσει τὴν καρδιά μας μὲ εὐτυχία καὶ μακαριότητα...

Τὸ ἅγιο βάπτισμα

«Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» (Γαλ. 3, 27).

Πόσο μεγάλη ἀλήθεια μᾶς ἐπισημαίνει μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ ἀπόστολος Παῦλος!

Οἱ βαπτισμένοι χριστιανοὶ δὲν φοροῦν τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες του, ἀλλὰ εἶναι ντυμένοι τὸν καινούργιο ἄνθρωπο, ντύθηκαν

τὸν ἴδιο τὸ Χριστὸ πού ζεῖ τώρα μέσα στὶς καρδιές τους. Καὶ ἡ λέξη “ντύθηκαν” δὲν ἀναφέρεται σὲ κάποια ἀπλή καὶ ἐξωτερικὴ στολή, ἀλλὰ σὲ κάτι βαθύτερο, σὲ κάτι οὐσιαστικὸ καὶ ἀναφαίρετο.

Μὲ τὴν πίστη μας στὸ Χριστὸ καὶ μὲ τὴ βάπτισή μας ντυνόμαστε τὸν ἴδιο τὸ Χριστὸ καὶ γινόμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, οἰκητήρια τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ναοὶ τοῦ Θεοῦ, ἅγιοι καὶ τέλειοι, Θεοὶ κατὰ χάριν.

Ὡστε, λοιπόν, ρίξαμε ἀπὸ πάνω μας τὴ φθορὰ καὶ ντυθήκαμε τὴν ἀφθαρσία. Ξεντυθήκαμε τὸν ἄνθρωπο τῆς ἁμαρτίας καὶ ντυθήκαμε τὸν ἄνθρωπο τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς χάριτος. Διώξαμε τὸ θάνατο καὶ ντυθήκαμε τὴν ἀθανασία...

Συλλογισθήκαμε ὅμως καὶ τὶς μεγάλες ὑποχρεώσεις, πού, μὲ τὸ βάπτισμά μας, ἀναλάβαμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Συνειδητοποιήσαμε ὅτι ὀφείλουμε νὰ συμπεριφερόμαστε σὰν παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ σὰν ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου μας; Ὅτι ἔχουμε χρέος νὰ συνταυτίσουμε τὸ δικό μας θέλημα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Ὅτι πρέπει, σὰν παιδιὰ δικὰ Του, νὰ μένουμε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; Ὅτι ὀφείλουμε νὰ Τὸν ἀγαπᾶμε μ' ὅλη μας τὴ δύναμη, ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδιᾶς μας; Ὅτι ὀφείλουμε νὰ Τὸν λατρεύουμε καὶ νὰ λαχταροῦμε νὰ ἐνωθοῦμε μαζί Του γιὰ πάντα; Σκεφτήκαμε, ἄραγε, ὅτι ἡ καρδιὰ μας πρέπει νὰ 'ναι πλημμυρισμένη ἀπὸ τὴν ἀγάπη, ὥστε αὐτὴ νὰ ξεχύνεται καὶ στὸν πλησίον μας; Ἔχουμε τὴ συναίσθηση ὅτι ὀφείλουμε νὰ γίνουμε ἅγιοι καὶ τέλειοι καὶ εἰκόνες τοῦ Θεοῦ καὶ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν;

Γιὰ ὅλ' αὐτὰ ἔχουμε χρέος ν' ἀγωνιστοῦμε, ὥστε νὰ μὴ φανοῦμε ἀνάξιοι στὸ κάλεσμα πού μᾶς ἔκανε ὁ Θεὸς καὶ ἀποδοκιμαστοῦμε... Ναί, ἀδελφοί μου, ἅς παλέψουμε μὲ ζῆλο καὶ αὐταπάρνηση γιὰ νὰ νικήσουμε.

Κανείς μας ἅς μὴ χάσει τὸ θάρρος, ἅς μὴν ἀμελήσει, ἅς μὴ δειλιάσει, ἅς μὴν πτοηθεῖ μπροστὰ στὰ σκάμματα τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα. Γιατί ἔχουμε βοηθὸ τὸ Θεό, πού μᾶς δυναμώνει στὸ δύσκολο δρόμο τῆς ἀρετῆς.

Πνευματικὸς ἀγώνας

Σκοπὸς τῆς ζωῆς μας εἶναι νὰ γίνουμε τέλειοι καὶ ἅγιοι. Νὰ ἀναδειχθοῦμε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἄς προσέξουμε μήπως, γιὰ χάρη τῆς παρούσας ζωῆς, στερηθοῦμε τὴ μέλλουσα. Μήπως, ἀπὸ τὶς βιοτικὲς φροντίδες καὶ μέριμνες, ἀμελήσουμε τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς μας.

Ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ προσευχή ἀπὸ μόνες τους δὲν φέρνουν τοὺς ἐπιθυμητοὺς καρπούς, γιατί αὐτὲς δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μας· ἀποτελοῦν τὰ μέσα γιὰ νὰ πετύχουμε τὸ σκοπό.

Στολίστε τὶς λαμπάδες σας μὲ ἀρετές. Ἀγωνιστεῖτε ν' ἀποβάλετε τὰ πάθη τῆς ψυχῆς. Καθαρίστε τὴν καρδιά σας ἀπὸ κάθε ρύπο καὶ διατηρήστε τὴν ἀγνή, γιὰ νὰ ἔρθει καὶ νὰ κατοικήσει μέσα σας ὁ Κύριος· γιὰ νὰ σᾶς πλημμυρίσει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὶς θεῖες Του δωρεές.

Παιδιά μου ἀγαπητά, ὅλη σας ἡ ἀσχολία καὶ ἡ φροντίδα σ' αὐτὰ νὰ εἶναι. Αὐτὰ ν' ἀποτελοῦν σκοπὸ καὶ πόθο ἀσταμάτητο. Γι' αὐτὰ ὅλη σας ἡ προσευχή πρὸς τὸ Θεό.

Νὰ ζητᾶτε καθημερινὰ τὸν Κύριο· ἀλλὰ μέσα στὴν καρδιά σας καὶ ὄχι ἔξω ἀπ' αὐτήν. Καὶ ὅταν τὸν βρεῖτε, σταθεῖτε μὲ φόβο καὶ τρόμο ὅπως τὰ Χερουβείμ καὶ τὰ Σεραφεῖμ, γιατί ἡ καρδιά σας ἔγινε θρόνος τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ βρεῖτε τὸν Κύριο, ταπεινωθεῖτε μέχρι τὸ χῶμα, γιατί ὁ Κύριος βδελύσσεται τοὺς ὑπερήφανους, ἐνῶ ἀγαπάει καὶ ἐπισκέπτεται τοὺς ταπεινοὺς στὴν καρδιά. Γι' αὐτὸ καὶ λέει: “καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου;” (Ἠσ. 66, 2).

Ἀγωνίζου τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸ καὶ ὁ Θεὸς θὰ σὲ ἐνισχύει. Στὸν ἀγῶνα ἐντοπίζουμε τὶς ἀδυναμίες, τὶς ἐλλείψεις καὶ τὰ ἐλαττώματά μας. Εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς πνευματικῆς μας καταστάσεως. Ὅποιος δὲν ἀγωνίστηκε, δὲν γνώρισε τὸν ἑαυτό του.

Προσέχετε καὶ τὰ μικρὰ ἀκόμη παραπτώματα. Ἄν σᾶς συμβεῖ ἀπὸ ἀπροσεξία κάποια ἀμαρτία, μὴν ἀπελπίζεστε, ἀλλὰ σηκωθεῖτε γρήγορα, προσπέστε στὸ θεὸ πὺ ἔχει τὴ δύναμη νὰ σᾶς ἀνορθώσει. Ἡ μεγάλη λύπη κρύβει μέσα τῆς ὑπερηφάνεια.

Οἱ ὑπερβολικὲς λύπες καὶ ἀπελπισίες εἶναι βλαβερὲς καὶ ἐπικίνδυνες, καὶ πολλὰς φορὲς παροξύνονται ἀπὸ τὸ διάβολο γιὰ ν' ἀνακόψουν τὴν πορεία τοῦ ἀγωνιστῆ.

Μέσα μας ἔχουμε ἀδυναμίες καὶ πάθη καὶ ἐλαττώματα βαθιὰ ριζωμένα: πολλὰ εἶναι καὶ κληρονομικά. Ὅλα αὐτὰ δὲν κόβονται μὲ μία σπασμωδικὴ κίνηση οὔτε μὲ τὴν ἀδημονία καὶ τὴ βαρεῖα θλίψη, ἀλλὰ μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή, μὲ καρτερία, μὲ φροντίδα καὶ προσοχή.

Ὁ δρόμος πὺ ὁδηγεῖ στὴν τελειότητα εἶναι μακρὺς. Εὐχέσθε στὸ Θεὸ νὰ σᾶς δυναμῶνει. Νὰ ἀντιμετωπίζετε μὲ ὑπομονὴ τὶς πτώσεις σας καὶ ἀφοῦ γρήγορα σηκωθεῖτε, νὰ τρέχετε καὶ νὰ μὴ στέκεστε, σὰν τὰ παιδιά, στὸν τόπο πὺ πέσατε,

κλαίγοντας και θρηνώντας άπαρηγόρητα.

Άγρυπνεΐτε και προσεύχεστε για να μην μπειτε σε πειρασμό. Μην άπελπΐζεστε αν πέφτετε συνέχεια σε παλιές άμαρτίες. Πολλές άπ' αυτές ΐναι και άπο τη φύση τους ΐσχυρες και άπο τη συνήθεια. Με την πάροδο του χρόνου όμως και με την ΐπιμέλεια νικούνται. Τίποτε να μη σας άπελπΐζει.

Πειρασμοΐ

Οΐ πειρασμοΐ παραχωροΐνται για να φανερωθοΐν τα κρυμμένα πάθη, να καταπολεμηθοΐν κι ΐτσι να θεραπευθεΐ η ψυχή. ΐναι και αυτοΐ δεΐγμα του θεΐου ΐλέους. Γι' αυτό ΐμπιστεύσου στο Θεο και ζήτησε τη βοήθειά Του, ώστε να σε δυναμώσει στον άγώνα σου. Ή ΐλπίδα στο Θεο δεν οδηγΐ ποτε στην άπελπισΐα. Οΐ πειρασμοΐ φέρνουν ταπεινοφροσύνη. Ή Θεος ΐέρει την άντοχή του καθενός μας και παραχωρεΐ τους πειρασμοΐς κατα το μέτρο των δυνάμεών μας. Να φροντΐζουμε όμως κι ΐμεΐς να ΐίμαστε άγρυπνοι και προσεκτικοΐ, για να μη βάλουμε μόνοι μας τον ΐαυτό μας σε πειρασμό.

ΐμπιστευθεΐτε στο Θεο τον Άγαθό, τον ΐσχυρό, τον Ζώντα, και Αυτός θα σας οδηγΐσει στην άνάπαυση. Μετά άπο τις δοκιμασίες ακολουθεΐ η πνευματική χαρά. Ή Κύριος παρακολουθεΐ όσους υπομένουν τις δοκιμασίες και τις θλίψεις για τη δική Του άγάπη. Μη λιποψυχεΐτε λοιπόν και μη δειλιάζετε.

Δεν θέλω να θλίβεστε και να συγχύζεστε για όσα συμβαΐνουν αντίθετα με τη θέλησή σας: όσο δΐκαιη και αν ΐναι αυτή. Μΐα τέτοια θλίψη μαρτυρεΐ την ύπαρξη ΐγωισμοΐ. Προσέχετε τον ΐγωισμό που κρύβεται κάτω άπο τη μορφή του δικαιώματος. Προσέχετε και την άκαιρη λύπη που δημιουργεΐται μετά άπο ΐνα δΐκαιο ΐλεγχο. Ή υπερβολική θλίψη για όλα αυτά ΐναι του πειρασμοΐ. Μΐα ΐναι η άληθινή θλίψη. Αυτή που δημιουργεΐται, όταν γνωρίσουμε καλά την άθλια κατάσταση που βρΐσκεται η ψυχή μας. Ή όλες οΐ άλλες θλίψεις δεν ΐχουν καμΐα σχέση με τη χάρη του Θεοΐ.

Φροντΐζετε να περιφρουρεΐτε στην καρδιά σας τη χαρά του Άγΐου Πνεΐματος και να μην ΐπιτρέπετε στον πονηρό να χύνει την πίκρα του. Προσέχετε! Προσέχετε, μήπως ο Παράδεισος που ύπάρχει μέσα σας μετατραπει σε κόλαση.

Προσευχή

Το κύριο ΐργο του άνθρωπου ΐναι η προσευχή. Ή άνθρωπος πλάστηκε για να ύμνει το Θεο. Αυτό ΐναι το ΐργο που του άρμόζει. Αυτό μόνο ΐξηγεΐ την πνευματική του ύπόσταση. Αυτό μόνο δικαιώνει την ΐξέχουσα θέση του μέσα στη δημιουργΐα. Ή άνθρωπος πλάστηκε για να λατρεύει το Θεο και να μετέχει στη θεία Του

ἀγαθότητα καὶ μακαριότητα.

Ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι, λαχταράει γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τρέχει μὲ πόθο νὰ ἀνυψωθεῖ πρὸς Αὐτόν. Μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ὑμνωδίᾳ εὐφραίνεται. Τὸ πνεῦμα του ἀγάλλεται καὶ ἡ καρδιὰ του σκιρτάει. Ὅσο περισσότερο προσεύχεται, τόσο ἡ ψυχὴ του ἀπογυμνώνεται ἀπὸ τὶς κοσμικὲς ἐπιθυμίες καὶ γεμίζει ἀπὸ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ. Καὶ ὅσο ἀποχωρίζεται τὰ γήινα καὶ τὶς ἡδονὲς τοῦ βίου, τόσο περισσότερο ἀπολαμβάνει τὴν οὐράνια εὐφροσύνη. Ἡ δοκιμὴ καὶ ἡ πείρα μας ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀλήθεια αὐτή.

Ὁ Θεὸς εὐαρεστεῖται στὶς προσευχὲς ἐκεῖνες ποὺ προσφέρονται μὲ τὸν πρέποντα τρόπο- δηλαδή μὲ συναίσθηση τῆς ἀτέλειᾳ καὶ τῆς ἀναξιότητάς μας. Γιὰ νὰ ὑπάρξει ὅμως τέτοια συναίσθηση, ἀπαιτεῖται τέλεια ἀπάρνηση τοῦ κακοῦ μας ἑαυτοῦ καὶ ὑποταγὴ στὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ- ἀπαιτεῖται ταπείνωση καὶ ἀδιάλειπτη πνευματικὴ ἐργασία.

Ἀναθέστε ὅλες τὶς φροντίδες σας στὸ Θεό. Ἐκεῖνος προνοεῖ γιὰ σᾶς. Μὴ γίνεστε ὀλιγόψυχοι καὶ μὴν ταραζέστε. Αὐτὸς ποὺ ἐξετάζει τὰ ἀπόκρυφα βάθη τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, γνωρίζει καὶ τὶς δικὲς σας ἐπιθυμίες καὶ ἔχει τὴ δύναμη νὰ τὶς ἐκπληρώσει ὅπως Αὐτὸς γνωρίζει. Ἐσεῖς νὰ ζητᾶτε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ νὰ μὴ χάνετε τὸ θάρρος σας. Μὴ νομίζετε ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πόθος σας εἶναι ἅγιος, ἔχετε δικαίωμα νὰ παραπονεῖστε ὅταν οἱ προσευχὲς σας δὲν εἰσακούονται. Ὁ Θεὸς ἐκπληρώνει τοὺς πόθους σας μὲ τρόπο ποὺ ἐσεῖς δὲν γνωρίζετε. Νὰ εἰρηνεύετε λοιπὸν καὶ νὰ ἐπικαλεῖσθε τὸ Θεό.

Οἱ προσευχὲς καὶ οἱ δεήσεις ἀπὸ μόνες τους δὲν μᾶς ὀδηγοῦν στὴν τελειότητα. Στὴν τελείωση ὀδηγεῖ ὁ Κύριος ποὺ ἔρχεται καὶ κατοικεῖ μέσα μας, ὅταν ἐμεῖς ἐκτελοῦμε τὶς ἐντολὲς Του. Καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐντολὲς εἶναι νὰ γίνεται στὴ ζωὴ μας τὸ θέλημα ὄχι τὸ δικό μας, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ νὰ γίνεται μὲ τὴν ἀκρίβεια ποὺ γίνεται στὸν οὐρανὸ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Γιὰ νὰ μπορούμε κι ἐμεῖς νὰ λέμε: «Κύριε, ὄχι ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὅπως Ἐσύ· “γεννηθῆτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς”». Χωρὶς λοιπὸν τὸ Χριστὸ μέσα μας, οἱ προσευχὲς καὶ οἱ δεήσεις ὀδηγοῦν στὴν πλάνη.

Εἰρήνη

Ἡ εἰρήνη εἶναι θεῖο δῶρο ποὺ χορηγεῖται πλουσιοπάροχα σ' ὅσους συμφιλιώνονται μὲ τὸ Θεὸ καὶ ἐκτελοῦν τὰ θεῖα Του προστάγματα.

Ἡ εἰρήνη εἶναι φῶς καὶ φεύγει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ποὺ εἶναι σκοτάδι. Ἕνας ἁμαρτωλὸς ποτὲ δὲν εἰρηνεύει.

Νὰ ἀγωνίζεστε κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ νὰ μὴ σᾶς ταραΐζει ἡ ἐξέγερση τῶν παθῶν μέσα σας.

Ἄν στὴν πάλη μαζί τους νικήσεις, τὸ ξεσήκωμα τῶν παθῶν ἔγινε γιὰ σένα ἀφορμὴ νέας χαρᾶς καὶ εἰρήνης. Ἄν νικηθεῖς – ὃ μὴ γένοιτο – τότε γεννιέται θλίψη καὶ ταραχή. Ἄν πάλι, μετὰ ἀπὸ σκληρὴ μάχη, ἐπικρατήσῃ πρὸς στιγμὴν ἡ ἀμαρτία, ἀλλὰ ἐσὺ ἐπιμείνῃς στὸν ἀγῶνα, τότε νικᾷς καὶ ἡ εἰρήνη ξανάρχεται.

«Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἀγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον» (Ἐβρ. 12,14).

Ἡ εἰρήνη καὶ ὁ ἀγιασμός εἶναι δύο ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιὰ ἐκεῖνον ποὺ ζητάει μὲ πόθο νὰ δεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἡ εἰρήνη εἶναι τὸ θεμέλιο στὸ ὁποῖο στηρίζεται ὁ ἀγιασμός.

Ὁ ἀγιασμός δὲν παραμένει σὲ ταραγμένη καὶ ὀργισμένη καρδιά. Ἡ ὀργὴ ὅταν χρονίζει στὴν ψυχὴ μας, δημιουργεῖ τὴν ἔχθρα καὶ τὸ μίσος κατὰ τοῦ πλησίον. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ γρήγορη συμφιλίωση μὲ τὸν ἀδελφὸ μας, ὥστε νὰ μὴ στερηθοῦμε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀγιάζει τὴν καρδιά μας.

Ἐκεῖνος ποὺ εἰρηνεύει μὲ τὸν ἑαυτό του, εἰρηνεύει καὶ μὲ τὸν πλησίον του, εἰρηνεύει καὶ μὲ τὸ Θεό. Ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος εἶναι γεμάτος μὲ ἀγιασμό γιὰτὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς κατοικεῖ μέσα του.

Ἀγάπη

Ἐπιδιώκετε τὴν ἀγάπη. Ζητᾶτε καθημερινὰ ἀπὸ τὸ Θεὸ τὴν ἀγάπη. Μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπη ἔρχεται καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀρετῶν. Ἀγαπᾶτε γιὰ ν' ἀγαπάστε καὶ σεῖς ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Δῶστε στὸ Θεὸ ὅλη σας τὴν καρδιά, ὥστε νὰ μένετε στὴν ἀγάπη. «Ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει» (Α' Ἰωάν. 4,16).

Ὅφείλετε νὰ ἔχετε πολλὴ προσοχὴ στὶς μεταξὺ σας σχέσεις καὶ νὰ εὐλαβεῖστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ὡς πρόσωπα ἱερά, ὡς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Νὰ μὴν ἀποβλέπετε ποτὲ στὸ σῶμα ἢ στὴν ὁμορφιά του, ἀλλὰ στὴν ψυχὴ.

Προσέχετε τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης, γιὰτὶ ὅταν ἡ καρδιά δὲν θερμαίνεται ἀπὸ τὴν καθαρὴ προσευχή, ἡ ἀγάπη κινδυνεύει νὰ γίνῃ σαρκικὴ καὶ ἀφύσικη- κινδυνεύει νὰ σκοτίσει τὸ νοῦ καὶ νὰ κατακάψῃ τὴν καρδιά.

Πρέπει νὰ ἐξετάζουμε καθημερινὰ μήπως ἡ ἀγάπη μας δὲν ἀπορρέει ἀπὸ τὸ σύνδεσμο τῆς κοινῆς μας ἀγάπης πρὸς τὸ Χριστὸ· μήπως δὲν πηγάζει ἀπὸ τὸ

πλήρωμα τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Κύριο. Αὐτὸς ποὺ ἀγρυπνεῖ νὰ διατηρήσει ἀγνή τὴν ἀγάπη, θὰ φυλαχθεῖ ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ πονηροῦ ποὺ προσπαθεῖ σιγὰ -σιγὰ νὰ μετατρέψει τὴν χριστιανικὴ ἀγάπη σὲ ἀγάπη κοινὴ καὶ συναισθηματικὴ.

Διάκριση

Σᾶς συνιστῶ νὰ ἔχετε σὲ ὅλα διάκριση καὶ φρόνηση. Νὰ ἀποφεύγετε τὰ ἄκρα. Οἱ αὐστηρότητες συμβαδίζουν μὲ τὰ μέτρα τῆς ἀρετῆς. Αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει μεγάλες ἀρετὲς καὶ συναγωνίζεται μὲ τοὺς τέλειους, θέλοντας νὰ ζεῖ μὲ αὐστηρότητα, ὅπως οἱ ἅγιοι ἀσκητές, αὐτὸς κινδυνεύει νὰ ὑπερηφανευθεῖ καὶ νὰ πέσει. Γι' αὐτὸ νὰ πορεύεσθε μὲ διάκριση καὶ νὰ μὴν ἐξαντλεῖτε τὸ σῶμα μὲ ὑπέρμετρους κόπους. Νὰ θυμάστε ὅτι ἡ ἄσκηση τοῦ σώματος ἀπλῶς βοηθάει τὴν ψυχὴ νὰ φτάσει στὴν τελειότητα· ἡ τελειότητα κατορθώνεται κυρίως μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς ψυχῆς.

Μὴν τεντώνετε περισσότερο ἀπὸ τὸ μέτρο τὴ χορδὴ. Νὰ ξέρετε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐκβιάζεται στὶς δωρεές Του. Δίνει, ὅταν αὐτὸς θέλει. Ὅ,τι παίρνομε, τὸ παίρνομε δωρεὰν ἀπὸ τὸ θεῖο ἔλεος.

Μὴ ζητᾶτε νὰ φτάσετε ψηλὰ μὲ μεγάλες ἀσκήσεις χωρὶς νὰ ἔχετε ἀρετὲς, γιατί κινδυνεύετε νὰ πέσετε σὲ πλάνη γιὰ τὴν ἔπαρση καὶ τὴν τόλμη. Ὅποιος ἐπιζητεῖ θεῖα χαρίσματα καὶ ὑψηλὲς θεωρίες ἐνῶ εἶναι ἀκόμα φορτωμένος μὲ πάθη, αὐτὸς σὰν ἀνόητος καὶ ὑπερήφανος πλανιέται. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὀφείλει ν' ἀγωνιστεῖ γιὰ τὴν κάθαρσὴ του. Ἡ θεία χάρις στέλνει τὰ χαρίσματα σὰν ἀμοιβὴ σ' ὅσους ἔχουν καθαριστεῖ ἀπὸ τὰ πάθη. Κατέρχεται σ' αὐτοὺς χωρὶς θόρυβο καὶ σὲ ὥρα ποὺ δὲν γνωρίζουν.

Ὑπερηφάνεια

Ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ νοῦ εἶναι ἡ σατανικὴ ὑπερηφάνεια, ἡ ὁποία ἀρνεῖται τὸ Θεὸ καὶ βλασφημεῖ κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γι' αὐτὸ καὶ πολὺ δύσκολα θεραπεύεται. Εἶναι ἓνα βαθὺ σκοτάδι, τὸ ὁποῖο ἐμποδίζει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς νὰ δοῦν τὸ φῶς ποὺ ὑπάρχει μέσα της καὶ ποὺ ὀδηγεῖ στὸ Θεό, στὴν ταπείνωση, στὴν ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἀντίθετα, ἡ ὑπερηφάνεια τῆς καρδιᾶς δὲν εἶναι γέννημα τῆς σατανικῆς ὑπερηφάνειας, ἀλλὰ δημιουργεῖται ἀπὸ διάφορες καταστάσεις καὶ γεγονότα: πλοῦτο, δόξα, τιμές, πνευματικὰ ἢ σωματικὰ χαρίσματα (εὐφυΐα, ὁμορφιά, δύναμη, δεξιότητες κ.λπ.). Ὅλα αὐτὰ σηκώνουν ψηλὰ τὰ μυαλὰ τῶν ἀνόητων ἀνθρώπων καὶ γίνονται ἔτσι ματαιόφρονες, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἄθεοι... Αὐτοὶ πολλὰς φορὲς ἐλεοῦνται ἀπὸ τὸ Θεό, παιδεύονται ἀπὸ τὴν θεία παιδεία καὶ σωφρονίζονται. Ἡ καρδιὰ τους συντρίβεται, παύει νὰ ἐπιζητεῖ δόξες καὶ ματαιότητες, καὶ ἔτσι θεραπεύονται.

Ἡ πνευματικὴ σας ἐργασία νὰ εἶναι ἡ ἐξέταση τῆς καρδιᾶς σας. Μήπως φωλιάζει σ' αὐτὴν σὰν φαρμακερὸ φίδι ἡ ὑπερηφάνεια, τὸ πάθος ποὺ γεννάει πολλὰ κακά, ποὺ ἀπονεκρώνει κάθε ἀρετὴ, ποὺ δηλητηριάζει τὰ πάντα. Σ' αὐτὴν τὴν ἐωσφορικὴ κακία πρέπει νὰ στραφεῖ ὅλη σας ἡ φροντίδα. Μέρα καὶ νύχτα νὰ σᾶς γίνῃ ἐργὸ ἀδιάλειπτο ἢ ἐρευνά της.

Νομίζω ὅτι θὰ εἶναι ἀλήθεια ἂν πῶ ὅτι ὅλη ἡ πνευματικὴ μας φροντίδα συνίσταται στὴν ἀναζήτηση καὶ ἐξόντωση τῆς ὑπερηφάνειας καὶ τῶν παιδιῶν της. Ἄν ἀπαλλαχτοῦμε ἀπ' αὐτὴν καὶ θρονιάσουμε στὴν καρδιά μας τὴν ταπεινοφροσύνη, τότε ἔχουμε τὸ πᾶν. Γιατί ὅπου βρίσκεται ἡ ἀληθινὴ κατὰ Χριστὸν ταπείνωση, ἐκεῖ βρίσκονται μαζεμένες καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀρετὲς ποὺ μᾶς ὑψώνουν πρὸς τὸ Θεό.

Χριστιανικὴ εὐγένεια

Οἱ χριστιανοὶ ἔχουν χρέος, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, νὰ γίνουν ἅγιοι καὶ τέλειοι. Ἡ τελειότητα καὶ ἡ ἀγιότητα χαράσσεται πρῶτα βαθιὰ στὴν ψυχὴ τοῦ χριστιανοῦ, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τυπώνεται καὶ στὶς σκέψεις του, στὶς ἐπιθυμίες του, στὰ λόγια του, στὶς πράξεις του. Ἔτσι, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ποὺ ὑπάρχει στὴν ψυχὴ ξεχύνεται καὶ σ' ὅλο τὸν ἐξωτερικὸ χαρακτήρα.

Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶναι εὐγενὴς πρὸς ὅλους. Τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα του νὰ ἀποπνέουν τὴ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ κατοικεῖ στὴν ψυχὴ του, ὥστε νὰ μαρτυρεῖται ἡ χριστιανικὴ του πολιτεία καὶ νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸς ποὺ εἶναι μετρημένος στὰ λόγια, εἶναι μετρημένος καὶ στὰ ἔργα. Αὐτὸς ποὺ ἐξετάζει τὰ λόγια ποὺ πρόκειται νὰ πεῖ, ἐξετάζει καὶ τὶς πράξεις ποὺ πρόκειται νὰ ἐκτελέσει, καὶ ποτὲ του δὲν θὰ ὑπερβεῖ τὰ ὅρια τῆς καλῆς καὶ ἐνάρετης συμπεριφορᾶς.

Τὰ χαριτωμένα λόγια τοῦ χριστιανοῦ χαρακτηρίζονται ἀπὸ λεπτότητα καὶ εὐγένεια. Αὐτὰ εἶναι ποὺ γεννοῦν τὴν ἀγάπη, φέρνουν τὴν εἰρήνη καὶ τὴν χαρά. Ἀντίθετα, ἡ ἀργολογία γεννάει μίση, ἔχθρες, θλίψεις, φιλονικίες, ταραχὲς καὶ

πολέμους.

Ἄς εἴμαστε λοιπὸν πάντοτε εὐγενεῖς. Ποτὲ ἀπ' τὰ χεῖλη μας νὰ μὴ βγεῖ λόγος κακός, λόγος ποὺ δὲν εἶναι ἀλατισμένος μετὰ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πάντοτε λόγοι χαριτωμένοι, λόγοι ἀγαθοί, λόγοι ποὺ μαρτυροῦν τὴν κατὰ Χριστὸ εὐγένεια καὶ τὴν ψυχικὴ μας καλλιέργεια.

Δοξολογία

Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ δοξάζει τὸ Θεὸ καὶ μετὰ τὸ σῶμα του καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα του. Ἄλλωστε, καὶ τὰ δύο ἀνήκουν στὸ Θεὸ καί, ἐπομένως, δὲν ἔχει ἐξουσία νὰ τὰ ἀτιμάζει ἢ νὰ τὰ διαφθείρει, ἀλλὰ ὡς ἅγια καὶ ἱερὰ πρέπει νὰ τὰ χρησιμοποιεῖ μετὰ πολλὴ εὐχαριστία.

Ὅποιος θυμᾶται ὅτι τὸ σῶμα του καὶ τὸ πνεῦμα του ἀνήκουν στὸ Θεό, ἔχει μία εὐλάβεια καὶ ἓνα μυστικὸ φόβο γι' αὐτά, καὶ τοῦτο συντελεῖ στὸ νὰ τὰ διατηρεῖ ἄγνα καὶ καθαρὰ ἀπὸ κάθε ρύπο, σὲ ἀδιάλειπτη ἐπικοινωνία μ' Ἐκεῖνον ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀγιάζονται καὶ ἐνισχύονται.

Ὁ ἄνθρωπος δοξάζει τὸ Θεὸ μετὰ τὸ σῶμα του καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα του, πρῶτα, ὅταν θυμᾶται ὅτι ἀγιάστηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἐνώθη μετὰ αὐτό, καὶ ὕστερα, ὅταν ἐνώνει τὴ θέλησή του μετὰ τὴ θέληση τοῦ Θεοῦ ὥστε νὰ ἐκτελεῖ πάντοτε τὸ ἀγαθὸ καὶ εὐάρεστο καὶ τέλειο θέλημά Του. Ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος δὲν ζεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ γιὰ τὸ Θεό. Ἐργάζεται γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ. Δοξάζει σὲ ὅλα τὸ Θεό, μετὰ λόγια καὶ μετὰ ἔργα. Οἱ πράξεις του, ποὺ γίνονται γιὰ τὸ καλὸ τῶν συνανθρώπων του, δίνουν ἀφορμὴ δοξολογίας τοῦ θεοῦ ὀνόματος. Ἡ ζωὴ του, καταυγαζαμένη ἀπὸ τὸ θεῖο φῶς, λάμπει σὰν φῶς δυνατό. Ἔτσι ἡ πολιτεία του γίνεται ὁδηγὸς πρὸς τὸ Θεὸ γιὰ ὅσους ἀκόμη δὲν τὸν γινώρισαν.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Πηγή: agiazoni.gr